

Cílená léčba a dermatologie

V posledních letech jsme svědky rychlého rozvoje moderních léčiv – biologik a obecně tzv. cílených léků. U řady chorob se na molekulární úrovni odhaluje jejich imunopatogeneze, a tak i možnost cíleného léčebného zásahu do těchto složitých procesů. Týká se léčby imunitně zprostředkovaných zánětlivých chorob, nádorů a potransplantačních stavů.

V dermatologii se jedná především o biologickou léčbu psoriázy, imunoterapii melanomu a kožních lymfomů. S těmito léky přímo pracují pouze specializovaná centra, nicméně informovanost ostatních dermatologů je díky četným vzdělávacím seminářům a publikacím snad dostatečná. Nástup biologik do dermatologie s sebou přinesl oživení zájmu i o standardní celkové léky na psoriázu, které byly dosud používány méně, než je tomu zapotřebí. Nové informace o jejich účinnosti, bezpečnosti a obecně vytváření aktualizovaných postupů pro celkovou léčbu (guidelines) jsou velkým pozitivem pro všechny dermatology – umožňují jim se do standardní celkové léčby pustit a moci se tak osobně postarat o své těžké pacienty. I lékař potřebuje vidět efekt své léčby, zejména u chronických chorob, jinak je také frustrován. Se správně zvolenou a dobře vedenou celkovou léčbou máme šanci toho dosáhnout. Trendem je léčbu zahajovat zavčas, aby se choroba stabilizovala a nedocházelo ke komplikacím. To však předpokládá ze strany lékaře ochotu se vzdělávat, učit se z vlastní praxe a též pěstovat interní myšlení. *Komplexní přístup k chorobě a pacientovi je prvořadý.*

Druhou situací, se kterou se dermatolog i mimo klinická pracoviště může setkat, jsou kožní vedlejší a nežádoucí účinky cílených léčiv. Tato moderní, nákladná onkologická a transplantologická léčba se v naší zemi poskytuje stále více pacientům a dermatolog by si měl tuto problematiku osvojit, neboť onkologická a transplantační centra poskytují léčbu, ale o nemocného v mezidobí pečují lékaři v místě bydliště. V tomto čísle můžete získat základní informace v článku doc. Petry Cetkovské, která tematiku polékových kožních reakcí zpracovala nyní i v rámci publikace Cetkovská, Štokr, Pizinger: Dermatologické proje-

vy interních chorob, Grada, jejíž vydání můžeme čekat v tomto roce. Jedná se o léky výrazně prodlužující život, v řadě případů i život zachraňující. A tak je jejich vynechání až tou poslední možností. A zde může dermatolog, i díky svým znalostem a zkušenostem s léčbou morfologicky podobných stavů, výrazně pomoci umožnit pokračování této pro pacienta tak důležité léčby.

Je fascinující se dozvídat, jaká je provázanost kůže přes mechanismy nespecifické imunity s celým organismem, proč a jakým způsobem kůže reaguje. Možná, podobně jako s biologiky a psoriázou, se díky cíleným onkologickým léčivům a jejich kožním nežádoucím účinkům dozvíme další podrobnosti, které bude možno využít pro zlepšení léčby našich pacientů.

Medicína se díky laboratornímu i klinickému pokroku stává stále specializovanější, vyšetřovací a léčebné metody složitější a náročnější. Často se pak v přístupu k nemocnému vytrácí komplexní pohled, včetně psychosomatického. Dermatologie má předpoklad si toto zachovat, protože již svou podstatou má mezioborový charakter. Většina z nás si tento obor vybrala, protože nás zajímá a přináší nám odborné i určité osobní uspokojení. Medicína je dynamickou disciplínou, a pokud nechceme být nahrazení lékaři jiných oborů či těmito obory pohlceni, budme otevření k novým poznatkům, zdokonalujeme se ve svých znalostech a schopnostech. *Zachování oboru začíná od nás samých.* Korektivní či estetická dermatologie může pomoci v ekonomické bilanci ordinace, ale dermatology a dermatologii nezachrání. Dermatologové, kteří korektivu „dělají koncizně a poctivě“ (viz úvodník as. Mardešičové v minulém čísle), jsou si dobře vědomi významu *medicínské dermatologie* pro svou kvalifikovanou práci. Protože bez solidních odborných základů a jejich udržování se korektiva přesune do existenčně zdatnějších oborů a estetika i mimo medicínu. Doplatila by na to celá dermatovenerologie.

Je to výzva, která nás posouvá vpřed i přes nepřízeň doby.

Nina Benáková